

Mirosław Zając

Glanów, st. 3, gm. Trzyciąż, woj.
krakowskie, AZP 97-55/8

Informator Archeologiczny : badania 30, 22-23

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zabytków danego okresu chronologicznego z określonym poziomem geologicznym – przemieszane wyroby zróżnicowane chronologicznie występowały w tej samej warstwie naturalnej. Ogółem znaleziono około 600 zabytków krzemiennych, 200 fragmentów ceramiki, 5 zabytków kamiennych, 22 fragmenty kości, 6 fragmentów zębów dużego przeżuwacza, 1 fragment drewna. Wśród znalezionych materiałów przeważały zabytki krzemienne, głównie: odłupki, wióro-odłupki, okruchy, czyli zabytki nie dające podstaw do określania chronologii, z surowca lokalnego, kredowego odmiany narzutowej, i północno-wschodniego. Wśród zabytków krzemiennych wyróżniono: 3 rdzenie (2 wiórkowe, 1 wióroodłupkowy o zmiennej orientacji), 20 narzędzi (10 skrobaczy, 3 rylce, 3 wkładki surowe, 1 drapacz, 1 tylczak, 1 fragment liściaka, 1 wiórowiec). Wśród fragmentów ceramiki wyróżniono: typ Dubicaj, typ Sośnica oraz kilka fragmentów ceramiki późnośredniowiecznej. Lokalizacja stanowiska w pobliżu jeziora Kaczan i rzeki Marychy (Pojezierze Sejneńskie) sprawiła, że nosi ono ślady wielokrotnego zasiedlenia, a materiały są sztucznie przemieszane, co znacznie pomniejsza jego wartość naukową.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

GLANÓW, st. 3,
gm. Trzyciąż,
woj. krakowskie,
AZP 97-55/8

- obozowisko kultury komornickiej (mezolit)
- osada kultury lendzielskiej (neolit)
- osada kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Mirosława Zajęca (Muzeum Archeologiczne w Krakowie). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Założono wykop I/96, na wyplaszczeniu cypla, przylegający od wschodu do wykopu I/95. Przebadano powierzchnię 94 m².

Eksplorację w wykopie prowadzono jednostkami o powierzchni 1/4 m², warstwami mechanicznymi o miąższości 10 cm, wydzielając ogniwa profilu glebowego; całość piasku przesiewano przez sita o oczkach 1–2 mm. Sytuacja stratygraficzna przedstawiała się następująco: pod warstwą orną o miąższości do 20 cm zalegała warstwa piasku żółto-brunatnego. Poniżej występował piasek żółty z warstwami orsztynu i pojedynczymi piaskowcami. W niektórych częściach wykopu poniżej piasku żółtego zalegał piasek zgliniony barwy brunatno-żółtej. Głębiej występował laminowany piasek biały i żółty, pochodzenia wodnego. Warstwa piasku żółto-brunatnego i żółtego przesycona była stosunkowo dużą ilością węgla drzewnego, którego próbki zbierano m.in. do analizy ¹⁴C. Zabytki występowały w warstwie ornej, w warstwie piasku żółto-białego, żółto-brunatnego i żółtego. Strop piasku zglinionego był dolną granicą występowania zabytków. Oprócz krzemieni znaleziono około 70 drobnych fragmentów ceramiki, w większości neolitycznych, najprawdopodobniej związanych z kulturą lendzielską, oraz kilkanaście fragmentów ceramiki kultury mierzanowickiej. Z neolitem też należy wiązać fragment wióra łuskanego z obsydianu. Wszystkie te zabytki wystąpiły w warstwie ornej. Zapewne także część wyrobów krzemiennych związana jest z osadnictwem neolitycznym. Rozrzut zabytków z wszystkich warstw wskazuje na homogeniczny układ krzemienicowy, uchwycony we wschodniej części wykopu. Z całego wykopu pozyskano w tym sezonie około 24 000 zabytków krzemiennych (w trakcie obu sezonów łącznie około 33 000). Zdecydowanie przeważał krzemień jurajski, najprawdopodobniej miejscowy, niewielką domieszkę stanowił krzemień czekoladowy i kredowy narzutowy. Najliczniejsze były łuski, następnie odłupki i wióry. Znaleziono około 200 rdzeni (głównie wiórowych, jednopiętowych i odłupkowych ze zmienioną orientacją), większość z nich były to formy małe, krępe, bryłowate, wśród wiórowych zdarzały się podstożkowate, wiórkowe. W grupie narzędzi zdecydowanie najliczniejszą kategorią były zbrojniki (404 egzemplarze). Dominowały trójkąty, półtylczaki, trapezy, tylczaki i segmenty. W grupie trójkątów formy równoramienne były równie liczne jak rozwartokątne, mniej było trójkątów prostokątnych i trójkątów z retuszem trzeciego boku. Oprócz fragmentów półtylczaków o skośnych półtylczach, drobnych i smukłych, najliczniejsze były półtylczaki Komornica. Wśród tylczaków przeważały tylczaki Stawinoga, czasami z drobnym retuszem na drugim boku. Po cztery egzemplarze zaliczono do tylczaków o niepełnym tylcu (maglemoskie) i o łukowatym tylcu (lancetowate). Wystąpiły dwa tylczaki rombówate. Formy krępe i smukłe segmentów były mniej więcej jednakowo liczne. Wśród trapezów przeważały niskie i zwykłe, kilka egzemplarzy to formy wysokie, niekiedy łuskane na stronę spodnią, a trzy to formy odłupkowe. Skrobacze stanowiły około 10% narzędzi i było ich więcej niż drapaczy (głównie krępych), oko-

ło 4% to wióry przedrylcowcze, około 3% to ryłce (głównie odłupkowe), niewielki był odsetek przekłuwaczy (około 0,5%). Zwracają uwagę ciosaki (w tym 1 odłupkowy) i 2 piki.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Materiałach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

Grodzisko Dolne, st. 22,
gm. loco, woj. rzeszowskie

patrz: wczesne średniowiecze

Gwoździec, st. 2,
gm. Zakliczyn, woj. tarnowskie

patrz: neolit

HANNA, st. XIV,
gm. loco,
woj. białkopodlaskie,
AZP 67-90/23

- obozowisko kultury świderskiej (paleolit schyłkowy)
- obozowiska kultury komornickiej i kultury kjanisławickiej (mezolit)
- ślady osadnictwa neolitycznego
- ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu

Ratownicze badania planigraficzne i wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 3 do 5 lipca przez mgr. Sławomira Żółkowskiego. Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Badania planigraficzne objęły 20 arów, wykopaliskowe 20 m².

Z powierzchni rozwianej wydmy zebrano kilkaset krzemieni, wstępnie datowanych na mezolit i wczesny okres epoki brązu. Na niezniszczonej części stanowiska założono wykop o wymiarach 2 x 10 m, w celu uchwycenia stratygrafii. Pod warstwą piasku wystąpił tu humus o nieznacznej miąższości, pod nim 4 obiekty osadnicze. Obiekt 1 był jamą, prawdopodobnie o charakterze produkcyjnym, której wypełnisko stanowił brunatno-szary piasek z czarnymi wtrętami. Jama w planie zbliżona była do prostokąta, w profilu przybrała kształt trapezowaty. Otaczała ją czarna warstwa spalenizny – ślad po konstrukcji drewnianej. Obiekty 2 i 3 (słupki) w profilu miały kształt nieckowaty, w zarysie okrągły. Obiekt 4, o charakterze mieszkalnym (?), w zarysie zbliżony był do prostokąta, w profilu również prostokątny. Jego wypełnisko, w którym nie stwierdzono materiału zabytkowego, tworzył szarobrunatny piasek otoczony piaskiem szaroczarnym.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej. Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Ratownicze badania archeologiczne na terenie województwa białkopodlaskiego”. Badania będą kontynuowane.

JEGŁOWA, st. 2,
gm. Przeworno,
woj. walbrzyskie,
AZP 88-29/5

- obozowisko mezolityczne
- Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Jarosława Bronowickiego (Katedra Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego). Finansowane przez Katedrę Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kaleń, st. 5,
gm. Wieniawa, woj. radomskie

patrz: wczesna epoka żelaza

Kamieńskie, st. 1,
gm. Orzysz, woj. suwalskie

patrz: wczesna epoka brązu

Koszalin-Dzierżęcino, st. 7

patrz: neolit

Kraków-Kurdwanów, st. 10

patrz: paleolit

Kraśnicza Wola, st. 1,
gm. Grodzisk Mazowiecki,
woj. warszawskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Lublin-Dąbrowa, st. 19

patrz: neolit